

การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพแตกต่างกัน

วิทยานิพนธ์
ของ
ประจวบ อุ่นน้อย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มิถุนายน 2547

ISBN 974-429-158-3

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ประกาศกฤษฎีกา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี เนื่องจากความกรุณาอย่างยิ่งของ อาจารย์ ดร.กิริติ ศรีวิเชียร ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีอรุณ ฤทธิรงค์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความเมตตากรุณาช่วยเหลือในทุก ๆ อย่าง แก่ผู้วิจัย เริ่มตั้งแต่การกำหนดหัวข้อวิทยานิพนธ์ เล่าโครงวิทยานิพนธ์ จนกลายมาเป็น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ สองทาง ที่อาจารย์ ดร.กิริติ ศรีวิเชียร ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทความรู้และให้การช่วยเหลืออย่างดี ยิ่ง ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ นายเพชรรัตน์ นิมพันธ์ นายสมปอง คงอ่อน นายเดชณรงค์ วัฒนพันธ์ นายเสกสรรค์ อรรถยานันท์ และ นายสวัสดิ์ เมฆพยัพ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการตรวจความตรง และความถูกต้องของแบบสอบถาม

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ได้แก่ ดร.กิริติ ศรีวิเชียร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีอรุณ ฤทธิรงค์ ดร.ชัชชัย สนั่นเสียง และดร.พรเทพ ฐิณฑ์กรุณาสละเวลาอันมีค่าสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการวิจัย ดังนี้ ผู้ปกครองนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อหาความเชื่อมั่น ผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่กรุณาตอบแบบสอบถาม เจ้าของผลงานที่ผู้วิจัยได้ใช้ในการอ้างอิง เพื่อน ๆ สาขาการบริหารการศึกษารุ่น 2 / 2542 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาทุกท่านที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมาตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึงปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทองทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และท้ายที่สุด ขอขอบคุณครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่งของผู้วิจัยที่เป็นกำลังใจเสมอมา

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๖

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
นโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา.....	9
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	12
ความเป็นมาของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	14
ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	16
ความสำคัญและประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	18
ประเภทและรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	20
ปัญหาและอุปสรรคของการนำผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
สรุปหลักการและแนวคิดที่นำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
นโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง.....	9
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	12
ความเป็นมาของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	14
ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	16
ความสำคัญและประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	18
ประเภทและรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	20
ปัญหาและอุปสรรคของการนำผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
สรุปหลักการและแนวคิดที่นำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม....	48
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการมีจัดการศึกษา ของผู้ปกครองนักเรียน.....	50
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพแตกต่างกัน.....	53
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	74
สรุปผลการวิจัย.....	75
อภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	81
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	82
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสอบถาม.....	90
ภาคผนวก ข แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	97
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล.....	106
ประวัติของผู้วิจัย.....	110
บทคัดย่อภาษาไทย.....	111
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	113

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรจำแนกตามถิ่นที่อยู่และอาชีพ.....	42
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามถิ่นที่อยู่และอาชีพ.....	44
3	การแสดงผลการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	45
4	จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามสถานภาพ	49
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาของผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่ต่างกัน.....	50
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาของผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน.....	51
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาของผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกัน.....	52
8	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความต้องการมีส่วนร่วมด้านการทำหน้าที่เป็น ผู้ปกครองของผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกัน.....	54
9	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความต้องการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาด้านการทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองของผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน เป็นคู่ ๆ.....	55
10	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความต้องการมีส่วนร่วมด้านการสื่อสาร ของผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกัน.....	56
11	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความต้องการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาด้านการสื่อสารของผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันเป็นคู่ ๆ.....	57
12	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความต้องการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาด้านการสื่อสารของผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกัน เป็นคู่ ๆ.....	58
13	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความต้องการมีส่วนร่วมด้านการอาสาสมัคร ของผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกัน.....	59
14	การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความต้องการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาด้านการอาสาสมัครของผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันเป็นคู่ ๆ.....	60

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความต้องการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาด้านการอาสาสมัครของผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกัน เป็นคู่ ๆ.....	61
16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความต้องการมีส่วนร่วมด้านการส่งเสริม ให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้านของผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกัน.....	62
17 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความต้องการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาด้านการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่บ้านของผู้ปกครองที่มีอาชีพ กันเป็นคู่ ๆ.....	63
18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความต้องการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ของผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกัน.....	64
19 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความต้องการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาในโรงเรียนด้านการตัดสินใจของผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน เป็นคู่ ๆ.....	65
20 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความต้องการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาด้านการตัดสินใจของผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกัน เป็นคู่ ๆ.....	66
21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความต้องการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน ร่วมกับชุมชนของผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกัน.....	67
22 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความต้องการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาด้านการดำเนินงานร่วมกับชุมชนของผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน เป็นคู่ ๆ.....	68
23 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความต้องการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาในโรงเรียนด้านการดำเนินงานร่วมกับชุมชนของผู้ปกครอง ที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกันเป็นคู่ ๆ.....	69
24 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวมของผู้ปกครอง ที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกัน.....	70

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
25 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความต้องการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาโดยรวมของผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันเป็นคู่ ๆ.....	71
26 การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยคะแนนความต้องการมีส่วนร่วม จัดการศึกษาโดยรวมของผู้ปกครองที่มีถิ่นที่อยู่และอาชีพต่างกันเป็นคู่ ๆ.....	72

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 การแสดงผลการมีส่วนร่วมในองค์การ.....	21
3 การแสดงระดับความผูกพัน.....	22
4 แสดงการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย.....	30
5 แสดงการสรุปหลักการและแนวคิดที่นำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย....	40